

HISTORIE MYSLIVOSTI

Historie lovectví a myslivosti sahá až do pravěku, kdy v období Paleolitu (období starší doby kamenné 3 miliony až 10 000 let před n. l.) první člověk (*Homo habilis* - člověk zručný) lovil zvěř a ryby pro vlastní obživu společně se sběrem rostlin. To je dokladováno na početných kresbách na skalních stěnách nebo řezbách na kostech. Později člověk rozumný (*Homo sapiens*) známý pro lov mamutů, lovil v tlupách o 20 až 30 lidech. V období neolitu (období mladší doby kamenné 7000 až 5200 let před n. l.) se rozvíjí zemědělství, pěstují se kulturní plodiny a lov už není hlavním zdrojem obživy. Rozvíjí se pastevečství zvířat odchycených z volné přírody a jejich domestikace a péče o ně.

V předfeudální době (příchod Keltů a Slovanů na naše území kolem 6. století n. l.) lov přestává být právem všech a právo lovu je spjato s vlastnictvím půdy. Za dob feudalismu je hlavním zdrojem obživy pěstování. Vlastníkem půdy je panovník a ten dává tzv. regál neboli výhradní právo lovu. První doklady o loveckém právu jsou cca kolem roku 950 (za vlády knížete Boleslava I.), kdy bylo vydáno nařízení stanovující, že lov je výhradním právem panovníka. Toto právo může panovník propůjčit feudálovi, tedy šlechtě. Název lovec se objevuje v 11. století. Panovníka obklopovala početná lovecká družina, pro jejich pobyt na loveckých výpravách se v lesích stavěly lovecké hrádky, jako např. Křivoklát, Jívno, Zbečno, Jenčov, Týřov, Počáply-Králův dvůr, Nový Hrad u Kunratic.

V roce 1388 vydal Václav IV. nařízení, které znovu potvrzuje, že lov je výsada vrchnosti, šlechty. Panovník loví v tzv. okrscích, lov je velkou událostí a zábavou a možností prezentace panovníka. Dochází k rozvoji zbraní, jako je kuše, tesák, lovecký meč. K lovu jsou používány plachty i sítě, jsou pořádány hony a štvance. Ve 13. a 14. století vznikají obory a bažantnice a od 14. století jsou zachovány doklady o počátcích kynologie.

V roce 1573 došlo k usnesení českého sněmu, že nadále platí dominikální právo, tedy právo lovu souvisí s vlastnictvím pozemků a toto oprávnění má tedy panovník, šlechta, kláštery apod. V minulosti se objevují i náznaky prvních snah o ochranu přírody a zvířat, kdy bylo vydáno nařízení o ochraně zvěře (např. v roce 1627 byl zakázán na 3 roky lov tetřevů, tetřívků, bažantů a koroptví). V této době se dá hovořit o rozvoji myslivosti v českých zemích, kdy se myslivost stává spíše povoláním. Rozvíjí se sokolnictví.

V 17. a 18. století jsou zakládány lovecké řády sdružující šlechtické lovce. Roku 1695 vzniká lovecký Řád sv. Huberta, jeho zakladatelem byl František Antonín hrabě Sporck. Pořádají se velkolepé společné uzavřené lovy. Dochází k rozmachu pytláctví, proto jsou v roce 1732 vydány patenty proti pytláctví císařem Karlem VI. V tomto období je velká dravá zvěř téměř vyhubena. V 18. století se rozvíjí lesnictví, které je preferováno na úkor myslivosti. V roce 1786 byl vydán řád o myslivosti neboli všeobecný honební patent, kdy je právo myslivosti právem státu, který jej mohl dále svěřovat. Upravuje dále ochranu polních plodin, ukládá hradit škody způsobené lovem a zvěří, nařizuje černou zvěř uzavřít do obor apod.

Na počátku 19. století se rozvíjí bažantnictví a jsou nové techniky lovu, jako šoulačka, čekaná, slídění, lov na újedi, vábení, společné hony, kruhová leč, ploužení, naháňky apod. Císař František Josef I. vydává v Olomouci 7. března 1849 říšský zákon o myslivosti č. 154, kde je uvedeno, že právo myslivosti je spojeno s vlastnictvím půdy. Vznikají honitby soukromé, které mají nejméně 200 jiter, tj. 115 ha souvislých pozemků a společenstevní (obecní) honební pozemky drobných vlastníků půdy v katastru jedné obce. V první polovině 19. století se dováží ze zahraničí muflon a jelenec běloocasý, nové druhy bažantů a koncem století jeleni sika. Dále se rozšiřuje chov kamzíků a v roce 1905 je vysazena na Dobříšsku ondatra pižmová, v roce 1953 koza bezoárová.

V roce 1923 je založena Československá myslivecká jednota. O pár let později, v roce 1929 je vydán tzv. malý honební zákon, kde jsou uvedeny doby lovu, hájení zvěře, vydávání loveckých lístků. Následuje vládní nařízení o myslivosti 127/1941 (vydané v roce 1941), které mění výměru nově vzniklých honiteb a zavádí povinné členství v České myslivecké jednotě. V roce 1947 byl vydán zákon o myslivosti č. 225, který sjednocuje právo myslivosti pro celý stát. V roce 1961 se sjednocuje Československá myslivecká jednota a Zvěz poľovníckých ochranných sdružení na Slovensku v Československý myslivecký svaz. Nový zákon o myslivosti č. 23/1962 Sb., vydaný v roce 1962, odloučil výkon práva myslivosti od vlastnictví honebních pozemků a stává se doménou organizací státní lesy, státní statky a JZD (jedna honitba má 500 ha). Právo myslivosti bylo poskytováno za úplatu mysliveckým sdružením (MS). Došlo ke zcelování pozemků, mechanizaci a chemizaci v zemědělství, průmyslové exhalaci a necitlivým změnám v krajině, což mělo za následek radikální úbytek drobné zvěře, především koroptví a zajíců. V roce 1992 je vydán nový zákon o myslivosti č. 512/1992 Sb., který právo myslivosti přiznává majitelům půdy, řídicím orgánem v myslivosti je ministerstvo zemědělství. Výměra honiteb je 500 ha.

V roce 2001 pak vychází zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, který platí dodnes. V současné době je myslivost chápána jako tradiční činnost sahající hluboko do historie našeho území. Slovo myslivost pak vyjadřuje kromě samotného lovu současně i ochranu zvěře, její obhospodařování, péči o přírodní prostředí a další společenské funkce, a není chápána jen jako záliba v lovu či sport.